

Íránská opozice na Podvýboru pro podporu demokracie a lidských práv v zahraničí

17.4.2023 - | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

„Můžeme se dohadovat s opozicí o mnohém. Je ale dobře, že ve věcech lidských práv a demokracie kompromisy hledat nemusíme,“ říká poslankyně Eva Decroix z ODS, předsedkyně Podvýboru pro podporu demokracie a lidských práv v zahraničí. Ten 14. dubna hostil členy íránské občanské společnosti. Po jejich prezentacích podvýbor jednomyslně přijal usnesení, které tvrdě odsuzuje kroky íránského režimu vůči demonstrantům, novinářům a náboženským menšinám.

Protesty v Íránu minulý rok upoutaly celosvětovou pozornost. Za osm měsíců bylo v jejich důsledku zadrženo deseti tisíce demonstrantů; stovky z nich bylo popraveno. Přizvaní řečníci nabídli však ještě detailnější vhled do toho, co se v zemi děje. Jejich účast samotná byla aktem velké odvahy. Riskovali tím, že přijdou o možnost – pokud ji ještě vůbec měli – se do Íránu vrátit za svou rodinnou. Přesto na půdě Parlamentu promluvili.

Paralely s pádem komunismu v Československu byly znatelné. „Hodnoty, za které bojujeme, jsou tytéž jako před třiceti lety během Sametové revoluce,“ říká Aryan Monfarednik, íránský student z Karlovy univerzity a lidskoprávní aktivista. Podle něho Česká republika stvrzuje, že se i v minulosti nesvobodná země může stát exemplární demokracií.

„Je pro nás obrovské privilegium, že můžeme promluvit na půdě českého Parlamentu,“ vysvětluje Pegah Moulana, Íránka a vedoucí Youth and Environment Europe, neziskové organizace působící v bezmála dvaceti sedmi zemích. „Pro íránské demokraty je důležité, aby jim evropští představitelé poskytovali platformu, jakou jsme měli dnes v Poslanecké Sněmovně,“ dodává. Podle ní se velké kroky nepodniknou, pokud se o problémech v Íránu nebude vytrvale mluvit.

Stranou nezůstalo ani téma války na Ukrajině. Profesor Afshin Shahi z Keelské univerzity ve Velké Británii při své prezentaci podtrhl, že režim v Íránu na mezinárodní vztahy sdílí stejný pohled jako Rusko nebo Čína. To je reflektováno i ve skutečnosti, že na Ukrajinu dodává zbraně, kterými Rusko útočí na civilní cíle. „Je třeba si říct, že Írán vede s Evropou nepřímou válku skrze podporu ruské agrese na Ukrajině,“ apeloval profesor Shahi.

Posledním vystupujícím byla Irena Hůlová z Amnesty International, která se situací v Íránu dlouhodobě zabývá. „Stav lidských práv v zemi je horší, ne lepší. A zhoršuje se dál,“ zhodnotila při prezentaci. Popsala případy, kdy policie střílela gumovými projektily demonstrantům do očí. Toto zranění pak sloužilo jako způsob, kterým policie v nemocnici protestující identifikovala a zatkla je. Mnoho lidí se tak i přes vážná zranění začala ošetřením vyhýbat.

Poslanci v druhé části jednali o usnesení, které tvrdě odsuzuje nehumánní kroky režimu vůči demonstrantům a vyzývá k jejich okamžitému propuštění. Taktéž vyjadřuje znepokojení nad represivním přístupem k novinářům a vyzývá íránskou vládu, aby respektovala práva náboženských a sexuálních menšin.

V jakémkoli parlamentním usnesení je síla slov kámen úrazu. A tomuto konkrétnímu rozhodně nechyběla. Členové podvýboru na něj přesto našli jednomyslnou shodu, tedy napříč všemi vládními stranami i opozičním Hnutím ANO. Ukázalo se tak, že témata jako lidská práva, důstojnost a svoboda nejsou předmětem politického boje.

„Na to, co se děje v Íránu a na jiných místech, má smysl ukazovat. Nejenže tím přispíváme k pozitivnímu řešení, ale zároveň tím akcentujeme hodnoty, které spojují nás samotné. Na podvýboru v tomto budeme pokračovat,“ dodává poslankyně Eva Decroix.

<https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=17340>